15e JAARGANG CURACAO DEN 30sten APRIL 1898. No. 748

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 29 April.

De electriciteit.

Voor eenigen tijd werd door den Aartsbisschop van Aix een fabriek voor electriciteit ingezegend. Bij die gelegenheid werd door Z. D. H. een redevoering uitgesproken, waarin bij gebrek aan een juiste definitie, welke de geleerden zelven nog niet hebben kunnen geven, van deze geheimzinnige macht, de Prelaat in beschouwingen trad van de hoogste en meest oorspronkelijke welsprekendheid.

Wat is, zoo vroeg de redenaar, electriciteit?

Gij weet het niet, en de geleerden weten het evenmin als gij. Zij noemen haar een geheimzinnige, onzichtbare, onweegbare werkende kracht, verschrikkelijk in hare gevolgen, oneindig in de diensten, die zij eens bewijzen zal: de electriciteit heeft pas het eerste woord van hare toekomst gezegd. Zij is een onberekenbare kracht en eene macht, waarvan wij de grenzen niet kunnen bepalen: het oneindige schijnt haar toe te behooren, ze is als de bliksem in den dienst des menschen gesteld; want de bliksem is slechts eene ontzaglijke electrische ontlading, welke hemel en aarde doet schudden en bij een enkele rommeling alle losbrandingen van krijgsgeschut overtreft, welk laatste bij haar vergeleken slechts gewoon vuurwerk is. God schijnt haar iets van zijn alomtegenwoordigheid en onmetelijkheid te hebben medegedeeld. Zij ontsnapt aan de wetten van afstand en tijd; gaat sneller dan tachtig duizend mijlen in de seconde; zij is overal; geen wezen dat er niet van doordrongen is: er is electriciteit in mijn hand, in mijn gebaar, in mijne stem, in mijne tong, in geheel mijn lichaam en op dit stuk papier. Zij is als de onzichtbare ziel der stoffelijke wereld.

Wanneer is dan de electriciteit geschapen?

Zij werd geschapen in het begin der eeuwen, op den eersten dag der schepping, toen de Heer zijn machtig: *Fiat lux, het worde licht*, uitsprak. *En het werd licht.* De electriciteit is ook een uitvloeisel van de zon, die ontzaglijke fakkel, welke 1400.000 maal grooter dan de aarde, op een afstand van 30 millioen mijlen boven onze hoofden aan het firmament schittert. Bij dergelijke verpletterende getallen wordt de geest met ontzag vervuld. En aan hen die geen geheimen willen aannemen, vraag ik de verklaring van de geheimen der electriciteit.

Tegenover zulke en zoovele wonderen gevoelt men zich minder dan een aardworm, en toch verheft zich onze geest tot God, die ons naar Zijn beeld en gelijkenis schiep, wij knielen neder en aanbidden Hem: *Gij alleen zijt groot.*

Eeuwen geleden stelde God den heiligen man der oudheid Job vragen over natuurkunde, sterrenkunde, ja ook over de electriciteit, welke onze bekwaamste onderzoekers nog niet hebben opgelost. Aan alle geleerden der verledene, tegenwoordige en toekomstige tijden roep ik toe met ~~den goddelijken Ondervrager~~: *Zeg mij eens, of gij dit alles weet: Waar heeft het licht zijn verblijf?*

Het licht is inderdaad altijd in beweging; het is voortdurend in gang. Gij weet er niets meer van dan Job. Indien gij het weet, zegt mij dan: *wie geeft aan de geweldige slagregens hun loop of wie baant den weg aan den ratelenden donder?* Antwoordt dan. Gij weet er niets meer van dan de brave Idumeër.

Ik vraag nog meer. Indien gij alles weet, zegt dan: *door welken weg wordt het licht en de hitte verspreid?* Gij kent niets meer dan Job omtrent het innerlijk wezen dezer onbegrijpelijke wonderen van Gods almacht, gij kent enkel een weinig meer omtrent hunne uitwerkselen.

Dat is alles. Het overige blijft Gods geheim. Maar onderzoekt verder, de geheele wereld staat voor uw nasporingen open. Maar vergeet nooit dat alle wetenschap van God komt, en dat, indien gij de eenige bron daarvan miskent, gij de dwaling verkondigt en zedelijk misdoet.

De mensch heeft zich van die verschrikkelijke vloeistof meester gemaakt, hij heeft een ijzeren draad om de aarde bevestigd, hij heeft zijn netten gespannen in de diepte der zee, welke meer dan eens beteugeld is.

Hij heeft tot den bliksem gezegd: zie hier den weg dien gij te volgen hebt, gij zult er geen duizendste millimeter van afwijken; gij zult gaan, waar ik wil, stilhouden op mijn bevel; gij zult mijne gedachten overbrengen naar de meest afgelegen eilanden.

Ik zal u gebruiken tot de geringste diensten: gij zult onze straten verlichten en onze huizen en werkplaatsen; gij zult dienen als harddraver op onze wegen te land en te water, en we zijn nog slechts aan het begin der weldaden, welke wij van uwe macht verwachten, uwe macht zonder weerga in de meesterstukken der schepping.

De Aartsbisschop eindigde als volgt: Verscheidene studieboeken over electriciteit heb ik gelezen en met leedwezen bemerkte ik, dat die geleerde dissertatiën met geen enkel woord melding maken van den Schepper der electriciteit: zelfs uit de pen der goeden en geloovigen onder hen kwam het woord God niet te voorschijn. Dat is een onvergeeflijke fout, een schandelijke en dikwijls berekende nalatigheid om God niet in zijne werken te kennen. Men vergeet de oorzaak niet, als men de zaak behandelt, vooral als die oorzaak bekend is en onbetwistbaar. Geen een van hen, die ik las, kon of durfde zeggen: *Bliksems en onweders, looft den Heer!*

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernementsbesluiten.

Namens den Heer Gouverneur wordt bekend gemaakt, dat volgens bericht van den Amerikaanschen gezant te 's Gravenhage, alle havens aan de noordkust van Cuba, tusschen Cardenas en Bahiahonda, beide inbegrepen, mitsgaders de haven van Cienfuegos aan de zuidkust van dat eiland, geblokkeerd zijn.

***

Namens den Heer Gouverneur der kolonie wordt bekend gemaakt, dat Amerika en Spanje onzijdige koopwaar onder vijandelijke vlag, ook vijandelijke onder onzijdige eerbiedigen, beide met uitzondering van oorlogs-contrabande, dat zij voorloopig geen gebruik maken van kaapvaart en slechts werkelijke blokkade erkennen.

***

Namens den Heer Gouverneur der kolonie wordt bekend gemaakt, dat volgens bericht van de spaansche Regeering de toegang der havens van Cuba en Puerto-Rico slechts met hulp der daar beschikbare kustloodsen mogelijk is.

De bakens-zouden kunnen worden weggenomen en de kustlichten uitgedoofd.

Kerkelijke berichten.

Zoo er geen onverwacht oponthoud heeft plaats gehad, wordt Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, hier omstreeks den 10den Mei van zijn reis naar de Bovenwindsche eilanden terugverwacht.

Havennieuws.

Op korten afstand van Maracaibo brak het Amerikaansche ss. *Mérida* van de *Red D Line* zijn schroef. Zondagmiddag kwam hier van de

FEUILLETON.

Un gefe di salteadornan.

(*Fin.*)

Es bandido a mira nos caba i el a lamanta pa bin contra nos. Mi tabatin basta tempoe pa riparé exactamente. E tabata un homber basta fuerte i koe largura di su curpa sol ta imponente. Su wowonan imperativo ta penetra te den alma di hende. Mi a calcula su edad pa mas ó menos trinta i cinco anja.

El a doena mi tata manoe; parcé é no a mira mi. Ma mi tabata kibocá.

—Saca bo mân for di sacoe, é dici, mientra é tabata mira mi fiho den mi cara, no ta bon pa hunga coe revolver aki i tiro por sali i é dal bo mes den bo cara.

—Ma bo mester ta na bo tino, mi tata dici toemando palabra na mi lugar, ta un momento pasá, un di bo hendenan a stop nos i pidi nos nos placa.

Romanitsj a coeminza frega su frenta i despues di a pensa un poco el a doena tres grito como senjal i toer su hendenan a corré bini di toer banda — i bon armá.

—Kende di boso, asina el a dirigié na nan, a toema placa di es Senjor aki?

Un silencio spantoso a sigi.

Coe un cara rabioso i lacónicamente é dici trobé coe su hendenan: Bam, liger!

Es un culpabel a bini adilanti coe su cara na suela i temblando dilanti su maestro.

—Bo no sabi, koe mi amigoenan mester ta santoe pa boso? Romanitsj dici coené menazando i el a bai sin spera un respondi cerca es hombernan, koe tabata para mas cerca djé i dici: Binti cinco!

Promé coe hende por a corda, bara tabata corta, es culpabel tabata na suela i el a haja su binti cinco bara.

Un senjal noema di Romanitsj tabata basta i toer es hendenan a desaparecé mescos koe nan a bini.

—Es miserabel lo vinga nos, mi dici.

—No tené cuidao, sin mi conocementoe nan no por misji coe un dradji di bo cabei, ma bo por larga doena nan un baril di binja, Romanitsj dici coe mi tata, pa nan mira koe bo kier nan bon.

Nos a sigi camna i semper Romanitsj cerca nos.

—Joco, mi tata a puntré despues di un momentoe, bisa mi, ta cuantoe tempoe caba koe bo hendenan a salba bo for di horca na Vinkovoe?

—Ta cuater anja pasá!

—Bo tabata condená es tempoe ai pasobra bo tabatin diez dos caso di asesinato.

— Si, ma stop coe es cos ai; si mi kier tende predikasji, anto mi ta bai cerca Domi.

—Awor també bo a mata es cuater pober hombernan koe tabata escolta wagen di post.

—Ta ken dici?

—Mi ta keré....

—Mihor bo no keré ningun hende, pasobra bo kerementoe lo sali maloe.

Despues di algun momentoe Romanitsj dici:

Lo mi kier pidi bo un cos. Mi kier casa coe jioe di ispan [promé sirbidor] Gjoero, i bo mester ta mi mediador i testigo. Bo jioe també lo bai misa huntoe coe nos.

Obedeciendo na temor i no na bo luntad, nos a primintié koe sí.

— Kiko bo ta keré di bendicionamientoe di bo matrimonio? mi a puntré.

— Larga esai na mi cuenta. Lo bo combencé bo coe Romanitsj lo no larga nan ganjé, i lo ta un matrimonio solemne.

— Después koe nos a jega, nos a larga jama e ispan i coe poco palabra mi tata a comuniké deseo di Romanitsj.

Coe boca grandi habri, Gjoero a keda para ta mira nos, no sabiendo koe ta serio of chansa.

— Ta di berde mes? é tabata puntra jen di duda i no tabata parcé posibel koe é por ta obheto di un distincion asina grandi. Henter pueblo lo codicié, koe su jioe lo bira esposa di es gran Romanitsj.

També é tabata para dilanti e gefe di bandidonan, cabez sunú, manera é tabatin mas aprecio pé koe pa nos.

— Ki dia bo kier casa coené? es suegro afortunado tabata puntra.

—Si ta asina leuw, lo bo no larga di tendé, bai awor i tené silencio!

Coe es palabranan ai Romanitsj a mandé bai.

Entre tanto a bira cuat'or, no por a pensa mas riba baimentoe di cas. Bao di protección di Romanitsj, nos por pasa anochi aki masjar bon.

Tabata mas ó menos diez un ora, koe nos a tendé un batimentoe na nos porta i coe un gritoe di "Ustajte — lamanta!"

— Ta kiko? mi tabata puntra.

— Casamentoe, haci liger, nos no tin tempoe di perdé! nos tabata tendé.

For di nos cama nos a bai den wagen, koe tabata para sijá na nos porta. Den es segunda wagen tabatin é bruid i su tata, koe també tabata spantá for di den sonjo. Dilanti, un banda i atras di wagen tabatin un binti di es bandidonan.

Di toer manera nos mester a bai. Un dos ora asina nos por tabatin i toer

Mérida een telegram aan, waarin deze boot om hulp vroeg. Dientengevolge verliet de *Maracaibo* van dezelfde maatschappij Zondag omstreeks vijf uur in den namiddag onze haven en kwam Maandag 's namiddags te Maracaibo aan met de *Mérida* op sleeptouw.

Een weinig nadat de *Maracaibo* de haven verlaten had, meende men, dat zij achtervolgd werd door twee Spaansche schepen, die haar ter oorzake van de vijandelijkheden tusschen Spanje en Amerika buit zochten te maken en men bleef over het lot der *Maracaibo* in het onzekere totdat Dinsdagmorgen een telegram gericht aan de Agenten der maatschappij, een behouden aankomst te Maracaibo meldde. Later bleek het, dat die twee schepen op reis waren naar Aruba en meenende, dat zij uit den koers geraakt waren, de *Maracaibo* praaiden om inlichtingen. De *Maracaibo* keerde Woensdag hier terug en vertrok wederom Donderdag naar Maracaibo.

***

Ook deed dezer dagen het gerucht de ronde, dat de *Caracas* van de *Red D Line*, die verleden week Donderdag van hier naar New-York vertrok, in de wateren van Cuba door een Spaansch oorlogsschip was aangehouden. Dit gerucht wordt beslist tegengesproken en men verzekert, dat de *Caracas* zonder letsel de reis vervolgd heeft en ll. Donderdag te New-York aangekomen.

***

Woensdagmorgen kwam hier van Sta. Lucia binnen de Engelsche boot *Deramore*, die in plaats van de *Caracas* van de *Red D Line* dienst zal doen. Zij vertrekt na de terugkomst van de *Maracaibo* via La Guaira naar New-York.

***

In plaats van verleden week Zaterdag heeft het Engelsche stoomschip *Laughton*, dat door de *Red D Line* ter vervanging van de *Venezuela* gecharterd is, eerst Maandag New-York verlaten, wijl de lading zeer groot was. De *Laughton* wordt nu morgen of overmorgen hier verwacht en brengt dan ook de mail van Europa mede.

***

Laatstleden Maandag kwam de *Rosa Leonor* en Woensdag de *Carmen Florita*, gisteren de *Maria Luisa* en heden de *Lita* uit de Caracasbaai in de haven aan. Deze schepen hadden gedurende achttien dagen aan de quarantaine-bepalingen voldaan.

***

De *Prins Willem III* van de *K. W. I. M.* komende van Amsterdam, Suriname en La Guaira is hedenmorgen hier aangekomen en zal waarschijnlijk Dinsdag de reis naar New-York voortzetten.

***

Geen enkel schip varende onder Spaansche of Amerikaansche vlag mag meer onze haven binnenkomen, tenzij de Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur der kolonie zelf inzage heeft gehad van de vereischte stukken en daarna uitdrukkelijk de noodige toestemming gegeven heeft. De loods zal zich dus eerst in zee naar zulk een schip begeven om de scheepspapieren op te eischen en nadat deze door den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur zijn onderzocht, aan het schip gaan boodschappen, of binnenkomen geoorloofd is ja dan neen.

***

Den 5den of 6den Mei wordt uit Europa hier verwacht de Fransche boot *St. Germain* van de *Compagnie Générale Transatlantique*. Wanneer men gelooven mag, wat gezegd wordt, dan zijn van deze boot op haar terugreis van Colon naar Europa alle plaatsen reeds besproken door eenige Curaçaosche kooplieden, die tegenwoordig willen zijn bij de inhuldiging van H. M. Koningin Wilhelmina.

Posterij en Telegraphie.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Rosarita Abad, Roselphin Cardozo, Alfonso Cardoze c/o. E. S. L. Maduro & Sons, Carcasci Dominico, Carolina Niezen, Llana P. C. de Parra, Purificacion Varéla, Blanca M. Wefer.

***

De Directeur van het telegraafkantoor alhier maakt bekend, dat tot nader order geen telegrammen in overeengekomen taal of in cijferschrift meer zullen worden aangenomen voor de Vereenigde Staten van Amerika, ook niet wanneer zij voor andere landen bestemd via Amerika worden verzonden. Dezelfde regel geldt ook voor telegrammen naar Cuba en Puerto-Rico. Van dezen regel zijn alleen diplomatieke telegrammen uitgezonderd.

Leger.

Het gerucht, dat zich de vorige week hier verspreidde als zouden drie groote oorlogsschepen hier gestationneerd worden gedurende den oorlog tusschen Spanje en Amerika tot handhaving onzer neutraliteit, is gebleken onjuist te zijn. - Blijkens een officiëel telegram is alleen Hr. Ms. *Friesland* uit Holland vertrokken met bestemming naar Curaçao. De Commandant van Hr. Ms. *Alkmaar* hier in station, heeft reeds de noodige maatregelen genomen om te voorzien in de behoeften van de *Friesland* gedurende haar verblijf in de Curaçaosche wateren. De *Friesland* is bemand met 300 koppen en wordt nu binnen drie weken hier verwacht.

De aanwezigheid van een grootere zeemacht dan die gewoonlijk zich hier bevindt, heeft vooral ten doel te beletten, dat schepen van de strijdende partijen en een wijkplaats zoeken in onze haven en met geweld eischen, dat hier voorzien worde in hetgeen zij noodig hebben, en om door grooter machtsvertoon aan de bepalingen betreffende de neutraliteit meer kracht bij te zetten.

Politiezaken.

Donderdagavond omstreeks zes uur werd te Pietermaai een man in hoogst beschonken toestand door twee politie-agenten naar huis gebracht. Wij voor ons meenden, dat aan dien persoon te veel eer werd bewezen en het beter ware geweest hem in het politie-bureau, dat men toch moest voorbijgaan om het tamelijk afgelegen huis van den beschonkene te bereiken, zijn roes te laten uitslapen. Men had dan voor den vreemdeling de eer onzer straten gered en minder passende oploopjes als die van Donderdag voorkomen.

Electrisch licht.

Sinds eenigen tijd bestaat het plan om de groote electrische lampen in de straten en op de pleinen der stad te vervangen door gloeilampjes. Voor elk der groote lampen, die niet genoeg licht geven over de te verlichten ruimten, zullen zeven kleine lampen in de plaats komen en aldus hoopt men de stad op alle plaatsen voldoende te verlichten.

Een toezending.

De Heeren J. & D. JESURUN alhier, onlangs benoemd tot Agenten van de brandwaarborg- en levensverzekering-maatschappij *The Palatine Insurance Company Limited* op ons eiland, vereerden ons een zeer net uitgevoerden kalender voor het jaar 1898. De maatschappij, welke dezen kalender uitgeeft, heeft haar hoofdzetel te Manchester.

Venezuela.

Zooals wij reeds de vorige week mededeelden, kwam het lijk van den gesneuvelden Generaal JOAQUIN CRESPO gebalsemd van Acarigua te La Guaira in den vroegen morgen van den 22sten dezer aan Een uur na aankomst werd het overgevoerd naar Caracas, waar het drie dagen later in het Pantheon zou worden bijgezet. Met het stoffelijk overschot van den gesneuvelden bevelhebber kwamen ook de soldaten aan, die in het treffen met de opstandelingen gewond werden.

Omtrent den opstand ontbreekt alle zekerheid. In de berichten, die van regeeringswege worden openbaar gemaakt, doet men het voorkomen alsof hij onderdrukt is, terwijl de handelingen van het Bestuur-te Coro werden ongeveer vijftig personen verdacht van in verstandhouding te staan met de opstandelingen gevangen gezet - wijzen op een hardnekkigen tegenstand.

Oorlogsberichten.

Uit den aard der zaak zijn de berichten over den oorlog, die tot ons komen, weinig vertrouwbaar. Grootendeels kwamen die berichten van Amerikaansche zijde en dus gewoonlijk ten voordeele van Amerika, terwijl berichten over het opereeren der Spaansche vloot niet werden gegeven of op zijn nadeeligst werden voorgesteld.

Frankrijk, Engeland, Duitschland en de overige staten van Europa verklaren zich onzijdig en die bezittingen hebben in de Antillen, zenden schepen uit om hunne onzijdigheid door geen der oorlogvoerende partijen te doen schenden en laten oorlogsbodems kruisen in de wateren van Cuba. De haven van New-York is in staat van verdediging gesteld en de schepen zullen na zonsondergang daar niet meer mogen binnenkomen. Spanje heeft aan de Amerikaansche schepen dertig dagen tijd gegeven om zich uit de Spaansche wateren te verwijderen; ook Amerika heeft een dergelijke bepaling te rekenen van 21 April gemaakt voor Spaansche schepen in Amerikaansche wateren en naar men zegt, zullen de reeds buitgemaakte Spaansche schepen worden teruggeven.

Op alle wijzen zoekt Amerika zich in verbinding te stellen met de opstandelingen van Cuba. Er wordt beproefd om onder bescherming van het geschut van het Amerikaansche eskader 5000 man aan wal te zetten en reeds zou het de torpedo-boot *Porter* gelukt zijn de kust van Cuba op de hoogte van Cárdenas te naderen en een officier naar de insurgenten af te vaardigen.

Amerika schijnt vooral zijn kracht te willen ontwikkelen vóór Habana, de hoofdstad van Cuba, terwijl het ook niet nalaten zal Spanje te bestoken op de Philippijnsche eilanden. Spanje daarentegen zoekt Amerika af te leiden en diens zeemacht te verdeelen door zich ook te richten naar New-York en hierbij heeft Spanje de talrijkheid zijner slagvaardige schepen in zijn voordeel. Habana gold steeds als van zeezijde onneembaar, doch of het bestand zal zijn tegen een bombardement met het nieuwste geschut valt te betwijfelen. Toch gelooft men, dat de blokkade van Habana door de Amerikanen tot nog toe onvoldoende is en men haalt daarvoor als bewijs aan, dat het Spaansche schip *Montserrat* met 1000 soldaten en vivres voor Cuba aan boord te Cienfuegos heeft kunnen binnenloopen. Daartegen staat, dat het Amerikaansche oorlogsschip *Mangrove* bij Key-West de *Panama* overvallen heeft, die met een grooten voorraad levensmiddelen op reis was naar Habana.

Overigens verkeert men vrij wel in het onzekere over het plan, dat Spanje volgen zal. Alles wijst er op, dat het zich terdege voorbereidt, uit zijn groote vloot vormt het verschillende eskaders, doch men weet niet hoe die eskaders opereeren zullen. Vooral wantrouwt men de bewegingen van het eskader samengesteld uit de *Pelayo*, *Carlos V*, *Alfonso XIII*, en eenige torpedobooten en men vermoedt, dat het zich naar New-York richten zal; de Amerikaansche kruisers *Columbia* en *Mineapolis* zijn afgezonden om om dat eskader na te gaan.

Op een paar plaatsen kwam het reeds tot een treffen. In de baai van Cárdenâs werd de Amerikaansche torpedo-boot *Cushing* zoozeer gehavend, dat zij naar Key-West moest terugkeeren om de averijen, die het ongeschikt maakten om nog aan een gevecht deel te nemen, te doen herstellen. Matanzas is, zoo heet tenminste van Amerikaansche zijde, in een kwartier uur tijds door de Amerikaansche oorlog schepen *New-York*, *Cincinatti* en *Puritain* plat geschoten. Het verlies der Spanjaarden moet aanmerkelijk zijn. Te Madrid gelooft men, dat Matanzas de basis der vijandelijke operaties op Cuba zal zijn.

NEDERLAND.

Een schoone bladzijde.

Ter gelegenheid van het gouden jubelfeest der vereeniging van den H. Vincentius a Paulo te Amsterdam, hield Pater J. V. DE GROOT, van de Orde der Dominicanen en Hoogleeraar aan de Amsterdamsche universiteit een overheerlijke redevoering over *De sociale zending der christelijke liefde.* Deze rede werd in brochurevorm uitgegeven; wij schrijven daaruit een der indrukwekkendste bladzijden over:

De maatschappij behoeft, tot geluk der volkeren, goed recht, en meer dan recht. De liefde bezielt en verheft de rechtvaardigheid; zij schenkt gaarne hare vrije gaven. Derhalve blijkt uit den aard en het wezen der liefde, hoe verheven haar arbeid is voor de maatschappij.

Zeer afdoende uitspraken van den regeerenden Opperpriester bevestigen, de geschiedenis en de dingen, die onder onze oogen geschieden, veraanschouwelijken deze duidelijke waarheid.

Toen Leo XIII voor het eerst door een pauselijk schrijven tot geheel de wereld sprak, handelde hij "over de rampen der menschelijke maatschappij". Vanwaar wachtte hij herstel en redding? De Opperherder wees de grondslagen aan, die de burgerlijke

---

miembro di nos curpa a bira stijf di frioe; es ora ai dilanti pueblo di Lisica, nos a contra dos homber riba cabai i nan dici coe nos: "Toer cos ta na orden !" i nos a sigi té ora nos a jega na plaza di es pueblo.

Misa tabata clá luzá i es claridad tabata sali pa portanan, koe tabata habrí riba hendenan koe tabata ai. No a keda nos muchoe tempoe pa filosofá, pasobra Romanitsj a jega caba un banda di Domi na porta. Es domi, un homber bieuw, a bisa nos drenta temblando.

Coe excepcion di nos, tabatin tres testigo inboluntario presente na es matrimonio, esta, es dos poliznan di es pueblo ai i es telegrafista; toer tres coe nan mân mará tras di nan lomba.

Después di celebración di matrimonio Romanitsj a doena dos cien florin pa es iglesia. Mi tata i mi koe tabata testigo, el a gradici pa nos sirbisji amistoso i é tabata disculpé pa nos sosiego di anochi, koe el a stroba.

Nos a bolbe di mes manera koe nos a bini, coe excepcion di Jelica koe a keda cerca su esposo. Su manecé no a haja sabi nada mas di es bandidonan, asina koe ora troepa di gobierno a jega ni nan senjal nan a mira.

***

Biahanan di estudio a tené mi hopi tempoe for di cas, i dia mi a bolbé, mi tabata admira di tantoe cos koe mi a haja a troca.

Es mondi koe tabata ûn nesji di bandidonan, tabata distruí i hopi paloe di fruta i maisji tabata doena testimonio koe es tera ai no tabatin mester di un gordura artificial pa é ta fertil. Cajanan també tabata den mehor estado.

Masjar poco bez hende por tendé di es ladronnan di camina, pasobra awor koe nan a perdé nan nesji nan ta obligá di larga nan mal oficio i busca di gana nan pam di un manera mas honrado.

Mi no a larga di informa pa Romanitsj, ma por nada. Ningun hende sabi algo di djé. Nan a cohé un partida di su troepa, ma como tabata dificil pa larga mata nan toer. nan a scapa di horca i nan a bai cerá na Lepoglaue pa toer nan bida. Jelica koe a bolbe cerca su tata, tabata ninga di doena informacion di su esposo, ma el a bisa mi tata solamente, koe Romanitsj a stimé semper. Te den último mitar anja su amor a friá; ma den es tempoe ai el no a zoeté ni un bez sol,

Nan ta keré, koe Romanitsj mester a hui bai Hungria of cualkier di su mes hendenan mester a maté. Mes repente koe el a rijs, mes repente el a desaparece for di escena di su heroicidadnan, ma su nomber ta keda profundamente grabá den historia di salteadornan di Slavonia.

maatschappij moeten dragen: waarheid, rechtvaardheid, liefde. Eenige jaren later verscheen de Encycliek *Sapientiae christianae*. Wat hebben wij voor ons leven in de maatschappij na te streven? Bij het opsommen van vele ernstige plichten, begint de grijsaard met jeugdigen gloed de "caritas" te verheerlijken. Hij wil, dat wij ons verjeugdigen in het leven der liefde; "door de liefde komt wat groot is tot stand".

Begaan met de schare, tracht Leo XIII, door zijne Encycliek *Over den toestand der werklieden*, met al zijne energie het vuur der liefde in de wereld te doen branden. Voor dit monument zijner vaderlijke liefde had hij staatslieden, volleerde meesters der staathuishoudkunde en diepe kenners onzer eeuw geraadpleegd. Een schat van wijze regelen blijft in de *Rerum Novarum* voor de nakomelingschap bewaard. En in welke daden zullen wakkere nazaten het pauselijk woord belichamen? Hoort de uitspraak: "De gewenschte redding is vooral van eene groote uitstorting van liefde te wachten".

De reddende liefde is niet tot het toewijden van zichzelf aan anderen bereid. De redding daagt uit de volheid der liefde, door den apostel Paulus voor de kerk van Korinthe verheerlijkt: "De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren, zij zoekt niet het hare, zij duldt alles, zij verduurt alles".

Deze uitspraken van den Hoogepriester, die zijne eeuw doorgrondt, roepen de sociale zending der liefde nog levendiger voor onzen geest, wanneer wij ze leeren begrijpen in het licht der historie.

Waar is een beeld van macht als het Rome der Cesars? Hier was de zetel van het volk, gewoon aan de wereld wetten te geven. Zijn adelaars beheerschten de volkeren. In de majesteit der ruïnen sluimert nog de oude grootheid. Het Forum en de Palatijn; het Colosseum en de appische Weg; obelisken, zegebogen en tempelzuilen herroepen voor onze verbeelding macht, kunst, rijkdom en weelde. Maar wat was de slaaf; de vrouw; het kind? Het spel was moord; wreedheid weelde; onnatuur zede. *Liefdeloos* — had de H. Paulus van dat volk gezegd. Er kwam redding. Van den Kruisberg. Toen Titus' triomfboog verrees en de kandelabers ten toon stelde, door den overwinnaar als zegeteekenen medegevoerd uit Jeruzalem, spreidde reeds de heilige lamp der christelijke liefde in stilte haren glans. De liefde, straks uit de Catacomben in den vollen dag getreden, hielp, tusschen velerlei hartstocht en ellende, de nieuwe orde stichten, en zij bleef, hoe geweldig de tijden somtijds waren, hare weldaden verspreiden in de nieuwe maatschappij. En wanneer bij onze partijgenooten, al woedt de strijd tegen het Christendom, nog eene openbare zedelijkheid heerscht, die tot menschlievendheid stemt; wanneer zelfs zij, die het Kruis haten, in hun strijd op maatschappelijk gebied, bewogen worden of anderen bewegen door gevoelens van menschenmin, dan brengen zij onbewust hulde aan den oorsprong der liefde; zij stemmen met ons samen, terwijl wij de hymne des Gekruisten aanheffen, en de Zon, die de wereld met liefde overstraalt te gemoet gaan met dat lied, vol tranen en hoop: *O Crux, ave Spes unica.*

BUITENLAND.

Rome. — Zooals men weet zijn dezer dagen in Rome twee jubilé's gelijktijdig gevierd en wel: het twintigjarig Pausschap van Z. H. Leo XIII, en het 50-jarig feest van het bestaan der Italiaansche constitutie. Bij deze gelegenheid is het grootste deel der Russische pers weer tot het levendig besef gekomen, dat de regeering des Pausen een wereldmacht is van den eersten rang. Aan een zeer uitgebreid artikel in de *Nowosti* een schismatiek Russisch blad, ontleenen wij het volgende:

Wederom zijn er twee Rome's op den voorgrond getreden; het Pauselijke wereld-historische Rome en het koninklijke Italiaansche Rome, de schepping van dezen nieuweren tijd. Deze tegenoverstelling, die ook koning Humbert gemaakt heeft, kan men niet bijzonder gelukkig noemen. Zij spreekt eerder in het voordeel van het Pausschap, daar het juist het Pausdom gelukt is, van Rome een wereld-historisch middelpunt te maken, wat geheel en al niet naar de krachten van het Italiaansche koningschap staat. De Paus, die als het ware als een staatsgevangene leeft, heeft echter in werkelijkheid een macht, bij welke die van den koning verre ten achter staat. Z. H. heeft door zijn opmerkingswaardige juiste politiek het aanzien van het Pauselijke gezag steeds weten te verhoogen. Hij heeft de Katholieke Kerk opnieuw boven de sociale politiek geleid en ook in zijn persoonlijke politiek nieuwe wegen en middelen gevonden. Het is voldoende hier te wijzen op Frankrijk en Amerika. En het is daarom te begrijpen dat het tegenwoordige Rome meer door den Paus dan door den koning gedragen wordt. Achter het Pauselijke Rome staan vele eeuwen, onwrikbare tradities, en dat alles heeft het nieuwe Rome niet. Voor het uiterlijk is de groote strijd wel beslist, maar de innerlijke strijd is nog niet ten einde en niemand weet wat de toekomst brengen zal. Toch zijn er merkwaardige teekenen, die voorspellen, dat de macht van het oude Pauselijke Rome de overhand zal krijgen op de bescheiden beteekenis van het nieuwe Rome. Menige voorname familie toch, die vroeger aan de zijde van het Quirinaal stond, is in den laatsten tijd overgegaan naar het Vaticaan en met zulke factoren moet men rekening houden.

De kans op een verzoening tusschen het Pausschap en het Koningschap houdt het Russisch blad voor niet onmogelijk. Leo XIII was en is een zeer wijs en gematigd politicus gebleven, maar nog nooit heeft hij het principe van *non possumus* veranderd, hetwelk de grondslagen der gezamenlijk Pauselijke politiek der laatste 30 jaren kenmerken.

Duitschland. — De Rijksdag heeft het nieuwe militaire strafwetboek bij tweede lezing nagenoeg geheel volgens de redactie der commissie goedgekeurd. Daarna is ook het ontwerp, regelende de invoering van gezegd wetboek, goedgekeurd. De Rijkskanselier Von Hohenlohe legde bij deze gelegenheid de belangrijke verklaring af, dat tusschen den Keizer en den Prins-Regent van Beieren over de netelige aangelegenheid van Beieren's particuliere rechten in deze besprekingen zullen plaats vinden, die eene gemakkelijke regeling daarvan doen voorzien. Vooral met het oog daarop deed het hem derhalve genoegen, dat deze zaak door de sprekers in den Rijksdag niet dan vluchtiglijk was aangeroerd. De verkiezingen voor den Rijksdag zullen gehouden worden in de tweede helft van Juni en die voor den Pruisischen Landdag eerst in den herfst.

— De Pruisische officieren houden er een afzonderlijk wetboek op na. „Gij zult niet doodslaan!" geldt voor de heeren niet. Als een burger hen beleedigt, of als zij maar meenen door hem beleedigd te worden, dan moet een officier den beleediger dooden. Doet hij het niet, dan wordt hij van de lijst „eerste-klas"-heeren geschrapt. Daarom doorstak verleden jaar de luitenant Brusewitz te Carlsruhe een burger, toen deze aan zijn stoel had gestooten, en niet excuus vroeg. Te Augsburg kreeg voor eenigen tijd een burger uit Carlsruhe, namens Degenhart, twist met een Pruisisch officier. Deze twist liep zoo hoog, dat Degenhart hem een slag in het gezicht gaf, zoodat de officier bewusteloos voor den grond viel. Degenhart, die ongewapend was, zette het op een loopen, en belette den aangevallene hem dien slag betaald te zetten. De raad van eer heeft desniettemin uitgemaakt, dat de officier „eerloos" is en zijn ontslag moet nemen, wijl hij zijn aanvaller niet heeft doodgestoken. Degenhart is tot 12 dagen gevangenisstraf veroordeeld, De officier, omdat hij geen moord heeft kunnen of willen plegen, moet zijn militaire loopbaan vaarwel zeggen. Zulke ellendige toestanden duldt men in een zich noemenden Christelijken Staat. Zoo iets keurt blijkbaar goed het hoofd van den Staat, die tevens hoofd is van de Evangelische Kerk, van die Kerk, welke er groot op gaat, de reine onvervalschte, evangelische waarheid te bezitten. Kan het volk eerbied hebben voor de staatswetten als de eerste-klas-heeren de goddelijke wetten met voeten treden en als de keizerlijke meester de overtreding van goddelijke en landswetten, geldig voor gewone burgers, niet straft?

Spanje. — Over de Spaansche Koningin-Regentes, die in het buitenland zoo weinig bekend is en thans vooral een zoo zware taak heeft te vervullen, lazen wij dezer dagen in een Madridsche correspondentie het volgende:

„Ik heb voor deze koninklijke vrouw een overigens zeer verklaarbare sympathie en haar verschijning bevestigde den indruk, dien ik van te voren van haar ontvangen had: een niet meer jonge vrouw, niet mooi maar met een zeer verstandig gezicht, doorgraven van zware lijnen: door de vele smarten, vele dwingend-ernstige vragen wier oplossing van haar geëischt wordt, en die zij niet, of slechts ten koste van zichzelf kan geven, het aanstaren van een toekomst vol dreiging, vol twijfel, vol zorg voor haar zoon, dien zij lief heeft, zeker niet meer en beter dan iedere goede moeder haar kind lief heeft, maar die eenmaal — zoon, hij, van de roemrijkste en de machtigste tradities — een verantwoordelijkheid zal moeten dragen, te zwaar bijna voor een mensch; een verantwoordelijkheid, die zij als Koningin voor hem hoopt, maar als moeder voor hem niet wenschen kan. En in dat ernstige, pijnlijk-ernstige gezicht van een veelgeplaagde Koningin, van een vrouw die veel geschreid heeft, kan men zien een vrouw die haar brood van tranen doorweekt heeft gegeten, die vele slapelooze nachten heeft gekend, en misschien niet enkel dáárom en daardoor, zich vasthoudt aan den godsdienst, vastklemt aan God en zijn vrede, in dat bleeke gezicht een hartenwinnende uitdrukking van niet-te-zeggen zachtheid en goedheid.

Hij zat tegenover haar in het rijtuig, die zoon, in zijn eenvoudig uniform van cadet, versierd toch met de gouden keten van het Gulden Vlies: een bleeke knaap, met een fijn gezicht, zacht, en toch ietwat zelfbewust van uitdrukking, en nu reeds, o, nu reeds iets van dat levensvermoeide in zijne oogen, om zijn mond: die kenmerkende trek van koningskinderen, die mij in bijna alle jonge vorsten en prinsen tot medelijden heeft gestemd; dien ik heb gezien van bijna alle kinderen, van de wieg af gevangen in een dynastie, bedreigd door een koningschap, gedrukt door de traditiën van een kroon. Hier en daar op zijn weg riep men *que viva el rey!* en dan sloeg hij even aan, en over zijn fijn blozend gezichtje scheen iets van een glimlach, even maar, dadelijk verdwenen, zooals even een zonnestraaltje kan schijnen door een triestige regenlucht. Weet ge, te midden van dat goedhartige, drukke, trotsche maar onberekenbare volk van Iberië, dat met zijn grappen en met zijn gelach, met zijn politiek gepraat er niet aan denkt welk een gewetenslast door sommige menschen moet gedragen worden, was deze moeder-koningin, was dit kind-koning om er tranen van in de oogen te krijgen.

ADVERTENTIËN.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Juli té 31 di December 1895 bao di N°. 2809 E té N°. 7068 E, lo toema lugá dia Huebes 5 di Mei i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 29 di April 1898.

President,
M. P. CURIEL.

Llegó el gran vino

"MARIANI"

á ƒl 3.—botella "CONTADO"

DONDE

LEON V. LEYBA & Co.

CERTIFICACIÓN

á Monsieur Mariani.

Venue d'Amerique votre coca, donne á mes Pères Blancs, fils de l'Europe, la force de civiliser l'Asie e l'Afrique.

✠ Cardinal LAVIGERIE.

FOTOGRAFIA SOUBLETTE

Este muy conocido Taller se ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO
de 8 A, M. — 4 P. M.

De door ons in 1887 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "*HET ANKER*" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBR. DOBBELMANN,

Nijmegen. *Zeepfabrikanten.*

N. WOUTERLOOD PJz

te LEIDEN.

FABRIKANT VAN

Verduurzaamde
Levensmiddelen.

Gedeponeerd

N.B. Nevensstaand merk komt voor op de bodems of deksels der blikken, op de etiketten en verpakkingen.

Fabrieksmerk

Botica Central

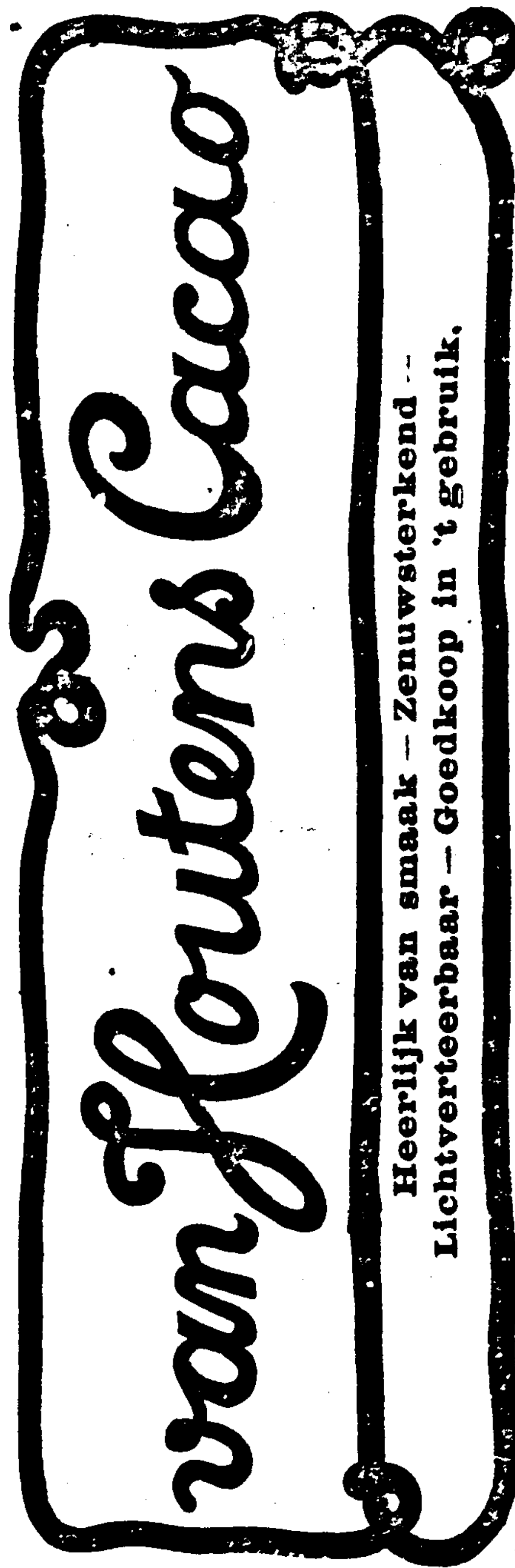
DE LANNOY & Co.

CURAZAO — OTRABANDA

CALLE ANCHA N° 160

Teléfono No 107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra, etc. etc.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW YORK.

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.

— De Venta Por —

Las Ferreterías y Almacenes de Víveres.

"A GRANDES MALES . . ."

La Emulsión de Scott es un "gran remedio." La Tisis y demás afecciones del pecho, la Escrófula y la Anemia son grandes males pero que ceden al uso de una medicina cuyos componentes tengan la virtud de sanar la irritación de la garganta y los pulmones, de eliminar las impurezas de la sangre y de producir carnes y fuerzas. Esto se logra con el aceite de hígado de bacalao subdividido en partículas infinitesimales para que sea asimilado rápidamente, como lo está en la legítima

Emulsión de Scott

Marca de Fabrica.

Esta medicina reune además las virtudes de los hipofosfitos de cal y de sosa que son grandes tónicos para el cerebro, los nervios y sistema óseo. De ahí que fortalezca á los débiles. No hay sustancia que contenga en tan alto grado las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao. La forma más conveniente de tomarlo es la de "Emulsión de Scott." Agradable al paladar. Reconocida universalmente por los médicos como la medicina-alimento por excelencia para los niños.

De venta en las Boticas. Cuidado con las falsificaciones é imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

M. B. GORSIRA & C

— HEERENSTRAAT —

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancias renovado por todos los vapores.

Novedades,

Artículos de fantasía

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS DE COSER DE SINGER LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

STEEDS

blijft de inteekening geopend op de

Papiamentsch-Hollandsche Woordenlijst

DOOR

ALFREDO F. SINTIAGO.

Nadere informaties te bekomen te Otrabanda, Quinta-Straat, N° 6 of in den Boekhandel van de Heeren A. Bethencourt en Zonen, Willemstad,

Zie N° 743 van de *Amigoe di Curaçao*.

TYD-TAFEL

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK.

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1898	Philadelphia		Caracas		Venezuela		Philadelphia		Caracas		Venezuela	
Vertrekt van NEW YORK....	Maart	26	April	5	April	16	April	26	Mei	5	Mei	1
Komt aan te CURAÇAO	April	1	„	11	„	22	Mei	2	„	11	„	20
Vertrekt van „	„	2	„	12	„	23	„	3	„	12	„	21
Komt aan te PTO. CABELLO	„	3	„	13	„	24	„	4	„	12	„	22
Vertrekt van „	„	4	„	14	„	25	„	5	„	13	„	23
Komt aan te LA GUAYRA..	„	5	„	15	„	26	„	6	„	14	„	24
Vertrekt van „ ..	„	7	„	18	„	29	„	9	„	17	„	28
Komt aan te PTO. CABELLO	„	8	„	19	„	30	„	10	„	18	„	29
Vertrekt van „	„	9	„	20	„	30	„	10	„	18	„	30
Komt aan te CURAÇAO	„	10	„	21	Mei	1	„	11	„	19	„	31
Vertrekt van „	„	11	„	22	„	2	„	11	„	21	Juni	1
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„	12	„	23	„	3	„	12	„	22	„	2
Komt aan te NEW-YORK....	„	18	„	29	„	9	„	18	„	28	„	8

Stoomschip Maracaibo.

Vertrekt van CURAÇAO....	April	2	April	12	April	23	Mei	3	Mei	12	Mei	21
Komt aan te MARACAIBO....	„	3	„	13	„	24	„	4	„	13	„	22
Vertrekt van „	„	9	„	19	„	29	„	8	„	18	„	28
Komt aan te CURAÇAO......	„	10	„	20	„	30	„	9	„	19	„	30

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd hebben seer gerieflijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

[illegible]